

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених

МАТЕРІАЛИ

***XVI Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів вищої освіти та молодих
учених***

**«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ»**

19 травня 2023 року

м. Рівне

ББК 72 НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
УДК 001+37+316.3 МОЛОДИХ: Матеріали XVI Міжнародної
Н-34 науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти
і молодих науковців. Рівне: РВВ РДГУ. 2023. 159 с.

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд. іст. наук, проф.– *голова оргкомітету*;

Дейнега Олександр Вікторович – д-р екон. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Сачук Роман Миколайович – д-р вет. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Павелків Роман Володимирович – д-р психол. наук, проф.;

Петрівський Ярослав Борисович – д-р техн. наук, проф.;

Сойчук Руслана Леонідівна – д-р пед. наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – д-р пед. наук, проф.;

Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна – д-р екон. наук, проф.;

Павелків Віталій Романович – д-р психол. наук, проф.;

Виткалов Сергій Володимирович – д-р культ., проф.;

Грицай Наталія Богданівна – д-р пед. наук, проф.;

Михальчук Роман Юрійович – канд. іст. наук, проф.;

Гамза Анна Володимирівна – канд. пед. наук, доц.;

Шамсутдинова Маріам-Софія Бахудирівна – здобувач ступеня PhD спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки;

Мовчко Олег Петрович – здобувач вищої освіти IV курсу психолого-природничого факультету;

Задерейчук Оксана Олегівна – здобувач вищої освіти III курсу факультету математики та інформатики.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.).

викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. 4-е вид. Київ : Слово, 2020. 376 с.

6. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис, 2002. 742 с.

ДО ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Рибік М.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Янцур Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І.Поніманської

Рівненський державний гуманітарний університет

Сучасні діти дошкільного віку мають естетичний досвід, сформований в умовах впливу інформаційних ресурсів, технологій, медіа засобів сучасного суспільства. Художнє виховання розглядається як безперервний, соціально контрольований, органічний процес «входження» дитини в соціум у процесі освоєння культурних засобів під безпосереднім керівництвом дорослого, вихователя, керівника гуртка, батьків, родини. У дошкільній освіті залишається невирішеним питання художньо-освітніх знань з образотворчого мистецтва, доступних дітям дошкільного віку, зміст яких має бути визначений в державних програмах розвитку дитини.

Багатоаспектні напрями досліджень естетичного виховання дітей дошкільного віку представлені в працях Н. Ветлугіної, Н. Горшко, Н. Кириченко, Т. Комарової, В. Котляра, Т. Науменко, Н. Сакуліної, Є. Фльоріної та інших. Значна роль у системі естетичного виховання дослідниками відводиться образотворчому мистецтву. Проблеми дитячої творчості приділяли увагу такі вчені, як Є. Фльоріна, Н. Сакуліна, Н. Ветлугіна, Т. Казакова.

Мета статті – визначити зміст поняття «художня освіта», проаналізувати освітні програми навчання образотворчого мистецтва в закладах дошкільної освіти, дослідити рівень художньо-освітніх знань дітей старшого дошкільного віку.

Художній розвиток особистості є способом передачі від покоління до покоління загальнолюдських цінностей, при сприйнятті і відтворенні яких відбувається етичний і творчий саморозвиток.

В умовах оновлення українського суспільства, відродження національної системи освіти особливої актуальності набуває естетичне виховання дітей дошкільного віку, що відображається в Законі України «Про дошкільну освіту» [1]. В ньому приділяється велика увага вихованню у дітей любові до України, шанобливого ставлення до Батьківщини, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля; особистісно орієнтованому вихованню дитини, розвитку її творчих здібностей, набуттю нею власного соціального досвіду.

Питання про роль художньої освіти знайшли відображення в численних працях філософів, соціологів, психологів, мистецтвознавців, педагогів-вчених і практиків, творчих працівників, художників різних історичних епох (Платон, Т. Г. Грушевицька, Л. С. Виготський, Г. М. Агібалова, Л. Н. Мун, Н. К. Шабанова, А. І. Кравченко і ін.) [3, с. 69].

Саме мистецька освіта містить важелі розвитку тих якостей і властивостей людини, що визначають собою спосіб її буття у світі. Загальна культура особистості, моральне виховання, етичні орієнтири тощо отримують потужний поштовх для розвитку в процесі навчання мистецтва. Великого значення набуває мистецька освіта у формуванні світоглядних позицій дітей дошкільного віку. Мистецьке виховання особливо яскраво сприяє розвитку творчих здібностей дитини, спонукає її до евристичної діяльності.

Сьогодні освітнє значення образотворчої діяльності стало провідним чинником розвитку особистості і набуло соціокультурного змісту. Поняття «художня освіта» у своїх працях розглядають значна кількість вчених, щоправда інколи вказують його як поняття «мистецька освіта». На думку дослідника В. Григоренка воно трактується наступним чином: «мистецька освіта – процес і результат освоєння суб'єктом істотних властивостей навколишньої дійсності, відтвореної у художніх образах. Змістом мистецької освіти виступає спрямована на загальний і художній розвиток особистості система педагогічно адаптованих художньо-практичних умінь, навичок, знань, досвіду ціннісного ставлення до мистецтва, досвіду творчої діяльності» [2, с. 256].

На нинішньому етапі розвитку дошкільної педагогіки проблему дитячої творчості неможливо розглядати окремо від питань навчання зображувальної діяльності. У зв'язку з цим процес малювання, ліплення, аплікації потрібно розуміти не тільки, як засвоєння дітьми тих чи інших знань і вмінь, а виховання в них уміння естетично сприймати навколишній світ і передавати його в малюнках.

Образотворча діяльність є одним з найбільш доступних видів роботи з дітьми з розвитку творчих здібностей. Для дітей дошкільного віку в дитячому садку – це образотворча, художньо-продуктивна діяльність, яка створює умови для залучення дитини у власну творчість, в процесі якої створюється щось гарне, незвичайне. Крім того малювання є одним з найважливіших засобів пізнання світу і розвитку знань естетичного сприйняття, оскільки воно пов'язане з самостійною практичною та творчою діяльністю дитини.

Заняття образотворчою діяльністю сприяють розвитку творчих здібностей, уяви, спостережливості, художнього мислення і пам'яті дітей. Чим різноманітніші будуть умови, в яких протікає образотворча діяльність, зміст, форми, методи і прийоми роботи з дітьми, а також матеріали, з якими вони діють, тим інтенсивніше стануть розвиватися дитячі художні здібності.

На сьогодні в закладах дошкільної освіти використовують державні програми розвитку дитини. Сучасні варіативні програми виховання і навчання дітей дошкільного віку укладено з урахуванням провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти:

- демократизації суспільних відносин;
- гуманізації цілей і принципів педагогічної роботи з дітьми;

- диференційованого підходу до процесу навчання, виховання і розвитку особистості;
  - посилення естетичного і національного компонентів у змісті та засобах художньо-естетичного виховання.
- Однак чинні програми відображають різні підходи авторів до визначення завдань і змісту образотворчої діяльності дітей та керівництва нею, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.

Ми проаналізували основні програми з навчання образотворчому мистецтву дітей старшого дошкільного віку такі, як: Комплексна програма розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» (2023), Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (2019), Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля» (2017), Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2003). У всіх цих програмах передбачено ознайомлення з образотворчим мистецтвом, зокрема з українським народним декоративно-ужитковим, живописом, скульптурою, графікою. Чітко виокремлено завдання з предметного, декоративного, сюжетного типів зображення в різних видах образотворчої діяльності.

Для формування та розвитку художніх знань у дітей старшого дошкільного віку з образотворчої діяльності в освітніх програмах закладу дошкільної освіти приділяється недостатня увага. Програмами передбачено формування умінь, пов'язаних з художньо-образним відображенням предметів і явищ у різних видах образотворчої діяльності. В них підкреслюється необхідність формування особистісної позиції під час сприйняття творів образотворчого мистецтва і в процесі образотворення; самостійного знаходження дітьми прийомів зображення за інтеграції видів образотворчої діяльності.

Автори програм визначають образотворче мистецтво як базову основу для розвитку образотворчої діяльності дітей. Проте художніх термінів, їх зміст в програмах не визначено.

Художньо-освітні знання – це знання в галузі образотворчого мистецтва і зображувальної діяльності. Це закони кольору, перспективи, композиції, технології і техніки живопису. Знання цих теоретичних питань допоможе дітям навчитися бачити і розуміти побачене, розвивати живописне бачення природи та оточуючого світу. Тому оволодіння елементарними художньо-освітніми знаннями, являється важливою умовою, яка забезпечує творче вирішення образотворчих завдань, розвитку здібностей до малювання.

Про те, що старші дошкільники можуть сприйняти засоби виразності (композицію, форму, колір) свідчать багато досліджень Н. О. Ветлугіної [4], Г. В. Сухорукової, О. О. Дронової, Н. М. Голоти, Л. А. Янцур [5]. Чим чіткіше діти засвоюють, якими засобами користується художник, тим глибше розкриється перед ними зміст твору, багатство думок і почуттів, відображених в ньому, тим більше вражень справить він на дошкільника.

На думку В. Б. Космінської, головне завдання – це оволодіння малювання пензлем, олівцем та іншими матеріалами. В процесі навчання особливо важливо правильно зрозуміти і засвоїти елементарні положення, послідовність створення зображення. Т. С. Комарової вважає, що погане володіння інструментом, своєю рукою, незнання матеріалів, способів малювання ними, викликають труднощі при вирішенні зображувальних завдань.

Тому оволодіння елементарними художньо-освітніми знаннями з техніки малювання, являється важливою умовою яка забезпечує успішний розвиток творчих здібностей старших дошкільників.

Експериментальне дослідження з визначення рівня художньої освіти дошкільників проводилось на базі закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №1 «Ромашка» комбінованого типу м. Березне Березнівської міської ради Рівненського району Рівненської області.

На констатувальному етапі експерименту нам важливо було визначити рівень художньо-освітніх знань з різних видів образотворчого мистецтва, зокрема живопису, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва, і вивчити стан роботи закладу дошкільної освіти з організації образотворчої діяльності.

У результаті дослідження було виявлено, що не було жодної дитини ні в контрольній ні в експериментальній групі, які б розуміли твори образотворчого мистецтва, на достатньому рівні розрізняли їх види і жанри; володіли знаннями з композиції, кольорознавства; вільно користувалися б різними матеріалами; використовували б у своїх роботах різні техніки і прийоми малювання. Лише декілька дітей показали достатній рівень художніх знань. Найбільше дітей продемонстрували середній рівень художньої освіти з образотворчого мистецтва. Є діти і з низьким рівнем художнього розвитку, які характеризуються не зацікавленістю до зображувальної діяльності, не володіють знаннями про основні і похідні кольори, байдужі до творів образотворчого мистецтва.

Вважаємо, що такий рівень художньої освіти пояснюється тим, що існують недоліки в проведенні занять з зображувальної діяльності. У багатьох дитячих садках використовується одноманітний зображувальний матеріал. Для малювання в основному кольорові олівці і фарби. Для ліплення – пластилін. Для аплікації – кольоровий папір. З творами живопису, графіки, скульптури, як з творами мистецтва, дітей практично не знайомлять.

На основі проведеної нами роботи, можна зробити висновок, що художня освіта старших дошкільників на дуже низькому рівні, художні знання з образотворчої діяльності не подаються дітям в доступній формі.

Такий стан досліджуваної нами проблеми дав підстави для того, щоб відібрати художньо-освітні знання, які доступні дітям старшого дошкільного віку і апробувати їх на заняттях з образотворчої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про дошкільну освіту» (2001). Доступно з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
2. Григоренко В. Є. Особливості естетичного виховання старших дошкільників у процесі ознайомлення з декоративно-ужитковим мистецтвом: критерії і показники. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини*. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. Вип. 53. С. 255- 261.
3. Іванова В. В. Спілкування дітей старшого дошкільного віку в процесі занять образотворчою діяльністю. *Дошкільне виховання*. 2017. № 5. С. 68-70.
4. Система естетичного виховання у дитячому садку / Бібліотека дошкільного працівника; за заг. ред. Н. О. Ветлугіної. Київ: Радянська школа, 1977. 264 с.

5. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. 4-е вид. Київ : Слово, 2020. 376 с.

6. Янцур Л. А. Художня освіта майбутніх вихователів як основа керівництва образотворчою діяльністю дошкільників. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. Рівне, 2012. Вип.4. С. 224-227.

СЕКЦІЯ II. МОЛОДИЙ ПСИХОЛОГ

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЯВУ ЕЙДЖИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Чорноус Я.М., здобувачка вищої освіти

Кулакова Л. М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології

Рівненський державний гуманітарний університет

У сучасних реаліях динамічної зміни життя спостерігається збільшення дистанції між молодими та літніми людьми, відстороненість їх один від одного. Передусім це виражається в різному рівні оволодіння інноваціями та нововведеннями, ставленні до досягнень новітніх технологій, прийнятті змінених морально-етичних норм цими віковими групами. Відтак нагальною проблемою стає подолання міжпоколінних бар'єрів, *встановлення взаєморозуміння та оптимізація процесів комунікації*.

У контексті вивчення уявлень молоді та літніх людей один про одного важливе місце посідає вивчення вікових стереотипів, які відображають стійкі змістовні та оцінні характеристики сприйняття віковими групами власної та інших демографічних верств населення. Крайнім ступенем прояву таких вікових стереотипів слугує ейджизм.

Емпіричне дослідження було спрямоване на вивчення психологічних особливостей прояву ейджизма у студентської молоді. Експериментальною базою виступив Рівненський державний гуманітарний університет. Вибірка налічувала 52 здобувача вищої освіти денної форми навчання психолого-природничого факультету віком від 18 до 23 років (38 осіб жіночої та 14 осіб чоловічої статі). На констатувальному етапі експерименту діагностика здійснювалась за допомогою опитувальника ейджизму Е. Palmore, проєктивної методики вільного опису ейджизма, тесту на виявлення ризиків ейджизму, методики вивчення міжпоколінної толерантності Г. Бардієр.

За результатами опитування («Опитувальник ейджизму Е. Palmore») низький рівень вікової дискримінованості зафіксовано у 30,8% студентів, середній рівень у 69,2% студентів. Найвищі бали студенти отримали за шкалою 5 («З Вами розмовляли поблажливо через Ваш вік?») та за шкалою 14 («Вам говорили: «Ви для цього вже старі/ще молоді!»), які належать до сфери міжособистісних відносин. За шкалою 2 («Вам дарували вітальну листівку, в якій були неприємні жарти про ваш вік?») не отримано позитивних відповідей. Ми пов'язуємо це зі зниженням популярності таких листівок.

Метод вільного опису ейджизма був обраний через його максимальну неструктурованість. Отримувана інформація тому більш релевантна думкам респондентів, ніж нав'язаний набір категорій.

До базових особистісних характеристик вікового стереотипу групи «молодь» ввійшли: «цілеспрямований», «активний», «відповідальний», «впертий».

Найчастіше студенти приписують літнім людям такі особистісні характеристики: «мудрий», «слабкий», «докучливий», «хворобливий».

Особливий інтерес представляє той факт, що ці характеристики не були заданими, а висловлювалися респондентами у вільній формі. Слід зазначити, що в характеристики, які приписуються, не входять прикметники «молодий» або «старий». Вони не зустрічаються ні серед часто приписуваних, ні взагалі серед згаданих характеристик. Хоча дихотомія «молодий – старий» є змістовною основою вікових стереотипів. Можна припустити, що вона має імпліцитний характер і не проявляється в семантичному просторі.

Тест на виявлення ризиків ейджизма показав, що лише 7,7% студентів не схильні до ейджизма, в 88,5% респондентів спостерігається ризик ейджизма, 15,4% – виявляють ейджизм.

Студентська молодь здебільшого позитивно й шанобливо ставляться до людей похилого віку. Так, більше половини (51,9%) студентів виявили середній рівень толерантності до літніх людей, 44,2% – низький і лише 3,9% – високий.

Таким чином, результати дослідження дають змогу стверджувати, що ставлення студентської молоді до людей похилого віку та старості потребує корекції. Відтак виникає необхідність розробки програми, що спрямована на формування позитивного ставлення до представників періоду геронтогенезу, зменшення явища ейджизму та підвищення рівня толерантності. Важливим є надання цілісної інформації про всі вікові періоди без фіксації на негативних сторонах, оскільки кожен етап онтогенезу має труднощі, а також продуктивні новоутворення. Крім того, освіта має сприяти підняттю загального культурного рівня студентів, прищепленню їм поваги та терпимості до оточуючих людей, створенню у їх свідомості образу реальної людини похилого віку, розкриттю сутності поняття самотності у старості, підвищенню рівня толерантності до неї, налагодження позитивної міжпоколінної взаємодії через спільну творчу діяльність. У суспільстві, в якому люди дослухаються до думки інших, поважають індивідуальність один одного, немає місця жодному виду соціальної дискримінації.

Список використаних джерел:

1. Печериця Н.М. Корекція ейджизму молоді як соціально-педагогічна проблема. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2018. №1 (315). С.101-109.
2. Познанська К.В. Соціальне становище літніх людей та ставлення до старості в українському суспільстві

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. МОЛОДИЙ ПЕДАГОГ

Матюх О.С., Ціпан Т.С. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ШКІЛЬНОГО КРАЄЗНАВСТВА.....	3
Пишняк М.М., Стельмашук Ж.Г. ФОРМИ І МЕТОДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	4
Дулевич Д.Ю., Костолович М.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ВЕБ-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	5
Гурсєва В.С., Ціпан Т.С., ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	7
Колеснік А.О., Сяська І.О. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПЕРЕКОНАНЬ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ	8
Гомонець М.В., Стельмашук Ж.Г. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	9
Фелістович Т.М., Ціпан Т.С. ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	10
Ничипорчук Г.П., Ціпан Т.С. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	12
Тарасюк Н.А., Ціпан Т.С. ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ	13
Пономаренко В.Ю., Сяська І.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ	15
Ткачук Н.Г., Федорова Н.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З МОТОРНОЮ АЛАЛІЄЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	16
Чеб М.П., Рудюк О.В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	17
Марушка Я.М., Третяк О.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	18
Синіцька Н. В.МЕТОДИКА РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СТЕРЕОМЕТРИЧНИХ ЗАДАЧ НА ДОВЕДЕННЯ	20
Ваколюк А.М. ОСВІТНІЙ МОНИТОРИНГ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	22
Кравчук М.Ю., Шалівська Ю.В. ОСНОВНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	23
Рожко О.С., Стельмашук Ж.Г. ЗМІСТ І ФОРМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	24
Маринич А.І., Баліка Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	25
Гордусенко М.В., Стельмашук Ж.Г. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	26
Яремович М.А., Сойчук Р.Л., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗФПО ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ	27
Барчук М.П., Грищай Н.Б. МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ «БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ» В СТАРШІЙ ШКОЛІ	28
Ляниця Б.І. І., Руденко Н. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	30
Акімов В. Ю. Сойчук Р. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ НАСИЛЛЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	31
Єрис О.В., Галатюк Ю.М. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНУ ОМА ДЛЯ ПОВНОГО КОЛА У ФОРМІ НАВЧАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	32
Зеленчук О.В., Галатюк Ю.М.УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНИХ	

РОБІТ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ	34
Михаревич Є.В., Галатюк Ю.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ	36
Огієвич С.М., Галатюк Ю.М. МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	37
Деркач О.І., Синіцька Н. В. ВЕКТОРНИЙ МЕТОД РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ	39
Собко В.О., Синіцька Н. В. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ КООРДИНАТНО-ВЕКТОРНОГО МЕТОДУ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОМЕТРІЇ	40
Шимчук Б.Р., Велесик Т.А. ЗАСТОСУВАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПІДХОДУ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ	41
Дмитрієвич В. В., Левчук І.Б. ВИТОКИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЛАГОДІЙНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ	43
Філімонов Д.В., Левчук І.Б. СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ШКІЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5 КЛАСУ	45
Романюк А.Л., Шадюк О.І. ЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРИ В ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ	48
Кононець В.С., Шадюк О.І. СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР	49
Денищук С.О., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІРШІВ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	50
Гомон О.С., Козлюк О.А. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Зань З.П., Козлюк О.А. ПАРТНЕРСТВО ЗДО І СІМ'Ї З ПИТАНЬ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	54
Покорська М.О., Маліновська Н.В. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ДИТИНИ	55
Гуринчук А.В., Маліновська Н.В. МЕТОДИКА КОРЕКЦІЇ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ ТА ФОРМУВАННЯ СПРИЙМАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ	56
Колодій Т.М., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ДО СУЧАСНИХ УМОВ ЗДО	57
Кравчук А.Л., Шадюк О.І. ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ	59
Федорук І.Д., Маліновська Н.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РІДНИМ МІСТОМ	61
Антонюк К.В., Маліновська Н.В. ЛГОПЕДИЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	62
Ковальчук В.Л., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	64
Ребік М.О., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	66

СЕКЦІЯ II. МОЛОДИЙ ПСИХОЛОГ

Чорноус Я.М., Кулакова Л.М. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЯВУ ЕЙДЖИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	68
--	----

СЕКЦІЯ ІІІ. МОЛОДИЙ ПРИРОДОДОСЛІДНИК

Зджанська Ю.А., Шевчук Т.М. ТОПОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ НАНОСТРУКТУРОВАНОСТІ НАПОВНЕНИХ ПОЛІМЕРІВ	69
Водько І.С., Сяська І.О. ВРАХУВАННЯ ВПЛИВУ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ НА РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНИХ І ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ	70
Федорчук М.О., Кривцов В.В. ГІПЕРСПЕКТРАЛЬНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ ..	71
Жигалок С.В., Береза М.В., Сачук Р.М., Рудь О.Г. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ, ОСНОВ ЗДОРОВ'Я І ПРИРОДОЗНАВСТВА	72
Костів А.А., Радзиховський М.Л., Мельник В.В., Дишкант О.В. РОБОЧЕ МІСЦЕ ВЕТЕРИНАРНОГО ФАХІВЦЯ	73
Попадинець А.М., Сяська І.О. БІОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ОЗЕРА БІЛЕ	74
Касянчик А.В., Демчук В.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	74
Матеуш А.В., Шевців М.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЖИВАННЯ ОРНІТОФАУНИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УРБАНІЗОВАНИХ УМОВАХ	76
Корнійчук Р.М., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОТОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗІР РІЗНИХ КОЛЬОРОВИХ ГРУП	78
Коханевич І.М., Левшенюк В.Я. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛІВ АСТРОНОМІЧНИХ БАЗ ДАНИХ	80
Урбан Г.Ю., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРБІТАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТА ОЦІНКА ВІДСТАНІ ДО ПУЛЬСАРУ PSR J0742-2822	81
Усик М.С., Мислінчук В.О. ОЦІНКА ВСЕСВІТУ З АНАЛІЗУ СПЕКТРУ ВИПРОМІНЮВАННЯ НАДНОВОЇ SN-2022 PRR	83
Чабан А.А., Мислінчук В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ	85
Джус С.Л., Сачук Р.М., Якута О.О. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ СУБСТАНЦІЙ КАЛЬЦІЮ ГЛЮКОНАТУ ТА БОРНОЇ КИСЛОТИ	86
Руснак І.М., Лико Д.В., Костишин Л.Є. ВИЗНАЧЕННЯ ПОДРАЗНЮВАЛЬНОЇ ДІЇ ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ БТФ ПЛЮС НА КРОЛЯХ.....	88
Гаюк Д.А., Сачук Р.М., Кацараба О.А. ВИЗНАЧЕННЯ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ НЕСТЕРОЇДНОГО ПРЕПАРАТУ ЦЕЛЕКСИБ НА БІЛИХ МИШАХ І ЩУРАХ.....	89
Жирун О.А., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ ШТУЧНОГО РОЗВЕДЕННЯ ФАЗАНІВ.....	90
Галка І.В., Костолович М.І., Сачук Р.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АПІТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	92
Казека О.В., Сачук Р.М., Стравський Я.С. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ РЕГІДРАЦІЙНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	93
Крижик Н.Б., Сачук Р.М., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКУ ФАЗАНІВ.....	94
Ляковець Г.С., Сачук Р.М., Калиновська Л.Г. ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ІНСЕКТИЦИДУ НОВОГО МЕХАНІЗМУ ДІЇ	95
Маркарян В.В., Велесик Т.А., Маркарян Н.А. НАЙПОШИРЕНІШІ БУР'ЯНИ В КУЛЬТУРНИХ РОСЛИНАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	97
Найко Д.О., Сачук Р.М., Пономарьова С.А. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ НЕСТЕРОЇДНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	98

СЕКЦІЯ ІV. МОЛОДИЙ ІТ-СПЕЦІАЛІСТ

Саєць П.М., Шинкарчук Н. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДДАЛЕНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗАСОБАМИ VDI ...99	
Марчук С.В., Петренко С.В. ЦИФРОВИЙ РЕПОЗИТОРІЙ В НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ 101	101
Микитенко О.О., Борак К.В. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНИТОРУ СТАНУ КОМП'ЮТЕРА...103	
Діда Г.А., Бордюк М.А. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИЙ АНАЛІЗ УЛЬТРАЗВУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ 104	104
Зінчук Я.С., Ляшук Т.Г. ОГЛЯД ТА РОЗРОБКА РОЗУМНОГО ГОДИННИКА З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ARDUINO 104	104
Джус М.В., Шинкарчук Н.В. ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯТОРА CISCO PACKET TRACER ДЛЯ РОЗРОБКИ ІОТ РІШЕНЬ 105	105
Шинкарчук Н. В. ТРЕНДИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ В ПОТОЧНОМУ РОЦІ 108	108
Баньковський О.О. Антонюк М.С. РОЗВИТОК ІНФОРМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 107	107
Леміч М.І., Кирик Т.А. РОЗРОБКА СЕРВЕРНОЇ ЧАСТИНИ ДОДАТКУ З ВИКОРИСТАННЯМ NEST.JS НА ПРИКЛАДІ ОНЛАЙН-АУКЦІОНУ 109	109
Хевзюк В.М., Кирик Т.А. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ» 110	110
Ушаков М.А.Вороницька В.М. ВЕБЗАСТОСУНОК «САЙТ ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ РДГУ 111	111
Дехтерук О.А., Вороницька В.М. РОЗРОБКА ВЕБСАЙТУ КАФЕДРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МОДЕЛЮВАННЯ РДГУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО МОДЕРНІЗАЦІЇ 113	113
Веремейчик С.В. ВИВЧЕННЯ WEB-ДИЗАЙНУ В КУЛЬТУРОЛОГІЇ 115	115
Кальницький Д.М., Кривонос О.М. ЯКІ Є ОСНОВНІ АЛГОРИТМИ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ГЕОМЕТРІЇ 116	116
Сало В.В., Ляшук Т.Г. ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ФІЗИКИ 117	117

СЕКЦІЯ V. МОЛОДИЙ ІСТОРИК

Романюк Г.М., Давидюк Р.П. «РІДНІ ХАТИ» ЯК СКЛАДОВА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА 118	118
Рушак В.Ю., Гуменюк О.В. ПРОЦЕС ПОЯВИ ТА РОЗВИТКУ ПЕРШИХ ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ІДЕЙ ТА КОНЦЕПЦІЙ В. ЛИПІНСЬКОГО 120	120
Онисковець А.О., Михальчук Р.Ю. РЕФОРМАЦІЯ В ІСТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ 122	122
Пухальська Н.В., Михальчук Р.Ю. СУЧАСНІ ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ В АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 124	124
Турченко М.М., Михальчук Р.Ю. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ГЕНОЦИДУ ВІРМЕН 126	126
Чижук С.Я., Михальчук Р.Ю. ДОКТРИНА НІКСОНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США 1970-Х РР... 128	128
Крижанська О.В., Михальчук Р.Ю. СТАТУТ І СТРУКТУРА ЛІГИ НАЦІЙ 130	130
Михалик С.В., Михальчук Р.Ю. РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ТА ЕТИКО-МОРАЛЬНЕ ВЧЕННЯ КОНФУЦІЯ 131	131
Харчук В.С., Гуменюк О.В. СКІФСЬКІ ЦАРСЬКІ КУРГАНИ: ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ 132	132
Мефанік Т.С., Плюта Н. В. ГЕНОЦИД ВІРМЕНІВ В 1915-1923 РОКАХ 134	134
Плюта В.А., Плюта Н. В. АКВААЕРОБІКА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ 135	135
Рижий А.А., Півоварчук В.М. ЖІНКИ ТРЕТЬОГО РАЙХУ ПІД ПРИЗМОЮ ПОВСЯКДЕННОСТІ 137	137
Петровець М.А., Ворон О.П. КОРОЛЕВИ ДИНАСТІЇ ТЮДОР В ІСТОРІЇ АНГЛІЇ 138	138
Буржинська Н.А., Ворон О.П. ДОЗВІЛЛЯ ЗНАТНИХ ОСІБ У ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ 139	139

Школярчук М.О., Плюта Н. В. БАБИНІ ЯРИ УКРАЇНИ – МІСЦЯ МАСОВОГО ВБИВСТВА ЄВРЕЇВ	.140
Портюх М.Л., Ворон О.П. ПОСИЛЕННЯ АБСОЛЮТИЗМУ У ФРАНЦІЇ ЗА ПРАВЛІННЯ ЛЮДОВІКА XIV	141
Дудай В.Ю., Мартинчук І.І. ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЯПОНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.	142
Мартинчук Ю. П., Малежик Д. І. НЕЙТРАЛІТЕТ ШВЕЙЦАРІЇ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА	 144
Федюшко В. О., Мартинчук І.І. ЗАРОДЖЕННЯ СУФРАЖИЗМУ В АНГЛІЇ ТА БОРОТЬБА ЗА ВИБОРЧЕ ПРАВО ЖІНОК	146
Чижевський О.О., Мартинчук І.І. РОЛЬ «МАЛИХ» НІЮРНБЕРЗЬКИХ ПРОЦЕСІВ 1946-1949 РР. ТА ФРАНКФУРТСЬКОГО ПРОЦЕСУ 1963-1965 РР. В ПОКАРАННІ НАЦИСТСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ	... 148
Шушко М. О., Мартинчук І. І. КВЕБЕКСЬКА «ЖОВТНЕВА КРИЗА» 1970 Р.	149
Рач М.В., Северова О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОГО ФАВОРИТИЗМУ У ФРАНЦІЇ	150

СЕКЦІЯ VI. МОЛОДИЙ ЕКОНОМІСТ

Мельник В.В., Заглинська Л.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	152
--	----------

СЕКЦІЯ VII. МОЛОДИЙ МИСТЕЦТВОЗНАВЕЦЬ

Бондаренко М. І., Тюска В.Б. ОРГАНІЗАЦІЯ EVENT-ЗАХОДІВ У ТЕТЕРІВСЬКОМУ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД	153
--	----------